

TIENDE BIJDRAGE
TOT DE KENNIS DER VISCHFAUNA,

VAN

BANKA

DOOR

P. BLEEKER,

Eene nieuwe verzameling van vischsoorten uit de omstreken van Muntok, met de meeste welwillendheid aangeboden door den heer J. F. R. S. Van den Bossche, resident van Banka, heeft mij in de gelegenheid gesteld op nieuw de grenzen der bestaande kennis omtrent de vischfauna van het eiland Banka eene schrede voorwaarts te brengen. In mijne laatste bijdrage over dit onderwerp ¹⁾, opgemaakt in het begin dezes jaars, bragt ik het aantal van Banka bekende vischsoorten op 286, doch de verzameling van den heer Van den Bossche bevat vrij talrijke soorten, welke in de genoemde bijdrage niet voorkomen. De bedoelde verzameling bestond uit niet minder dan 132 soorten t. w.

¹⁾ Negende Bijdrage tot de kennis der vischfauna van Banka, Natuurk. Tijdschr. v. Ned. Indië Dl. XVIII p. 359—378.

Species Piscium Bankanenses Collectionis Bosscheanae.

- 1* *Carcharias* (*Scoliodon*) *acutus* Rüpp.
- 2* *Trygon* *walga* MH.
- 3* *Pteroplatea* *micrurus* MH.
- 4 *Ostracion* *cornutus* L.
- 5* » *nasus* Bl.
- 6* *Monacanthus* *Cantori* Blkr.
- 7* *Aesopia* *zebra* Kp.
- 8* *Arelia* *potous* Kp.
- 9 » *macrolepidota* Kp.
- 10* *Hippoglossus* *erumei* Cuv.
- 11 *Rhombus* *lentiginosus* Rds.
- 12* *Julis* (*Halichoeres* *Cuvieri* Blkr.
- 13* » (») *Hoevenii* Blkr.
- 14* » (») *modestus* Blkr.
- 15* *Cheilinus* *decacanthus* Blkr.
- 16 *Amphiprion* *bifasciatus* Bl. Schn.
- 17 *Pomacentrus* *katunko* Blkr.
- 18 *Glyphisodon* *bengalensis* CV.
- 19* *Betta* *trifasciata* Blkr.
- 20* *Holocentrum* *alborubrum* Lac.
- 21* *Serranus* *boenack* CV.
- 22* » *crapao* CV.
- 25* » *pardalis* Blkr.
- 24* *Myriodon* *scorpaenoides* Bris.
- 25 *Mesoprion* *fulviflamma* Blkr.
- 26 » *lutjanus* CV.
- 27* » *monostigma* CV.
- 28 » *vitta* Blkr.
- 29 *Lethrinus* *opercularis* CV.
- 30 *Dentex* *tambulus* CV.
- 31 » *tolu* CV.
- 32* *Heterognathodon* *Hellmuthi* Blkr.
- 33* *Scolopsides* *monogramma* K. v. H.
- 34 *Therapon* *quadrilineatus* CV.

- 35* *Therapon servus* CV.
- 36 » *theraps* CV.
- 37* *Pristipoma caripa* CV.
- 38 » *nageb* Rüpp.
- 39* » *therapon* Blkr.
- 40* *Lobotes erate* CV.
- 41 *Diagramma crassispinum* Rüpp.
- 42* *Minous monodactylus* CV.
- 43* *Synanceia elongata* CV.
- 44* *Apogon endekataenia* Blkr. = *Apogon chrysotaenia* Blkr.
- 45* » *hypselonotus* Blkr.
- 46* » *macropterus* K. v. H.
- 47* » *monochrous* Blkr.
- 48 » *quadrifasciatus* CV.
- 49* *Apogonichthys glaga* Blkr.
- 50* *Ambassis Kopsi* Blkr.
- 51 » *nalua* CV.
- 52 *Upeneoides sundaicus* Blkr.
- 53 » *variegatus* Blkr.
- 54 *Otolithus argenteus* K.v.H.
- 55* » *macrophthalmus* Blkr.
- 56 *Johnius miles* Blkr.
- 57* *Sillago maculata* Q.
- 58 » *malabarica* Cuv.
- 59 *Gerres abbreviatus* Blkr.
- 60 » *kapas* Blkr.
- 61* *Chaetodon octofasciatus* Bl.
- 62* » *oligacanthus* Blkr.
- 63* *Chelmon rostratus* CV.
- 64 *Scatophagus argus* CV.
- 65 *Drepane punctata* CV.
- 66* *Platax vespertilio* Cuv.
- 67 *Stromateoides atoukoia* Blkr.
- 68 » *cinereus* Blkr.
- 69* *Stromateus niger* Bl.
- 70* *Sphyraena jello* CV.

- 71* *Scomber kanagurta* CV.
- 72* *Cybium guttatum* CV.
- 73 » *konam* Blkr.
- 74 *Trichiurus haumela* CV.
- 75 » *savala* CV.
- 76 *Chorinemus lyzan* CV.
- 77 » *tol* CV.
- 78* » *toloo* CV.
- 79* *Trachinotus mookalee* CV.
- 80 *Selar Kuhlii* Blkr.
- 81* *Carangoides citula* Blkr.
- 82 » *gallichthys* Blkr.
- 83* » *praeustus* Blkr.
- 84* *Leioglossus carangoides* Blkr.
- 85* *Equula bindoides* Blkr.
- 86 » *ensifera* CV.
- 87 » *filigera* CV.
- 88 » *gerreoides* Blkr.
- 89* *Amphacanthus dorsalis* CV.
- 90* » *javus* CV.
- 91* » *virgatus* CV.
- 93* *Polynemus sextarius* Bl.
- 93 » *tetradactylus* CV.
- 94 *Atherina duodecimalis* CV.
- 95* *Mugil axillaris* CV? Blkr.
- 96 » *bontah* Blkr.
- 97* » *cunnesius* CV.
- 98* » *vaigiensis* QG.
- 99* *Platycephalus Bosschei* Blkr, n. sp.
- 100 » *scaber* CV.
- 101* *Uranoscopus asper* T. Schl.
- 102 *Gobius kokius* CV.
- 103* *Eleotriodes muralis* Blkr.
- 104* *Echeneis neucrates* L.
- 105 *Cephalocassis venosus* Blkr.
- 106* *Hexanematichthys sundaicus* Blkr.

- 107* *Osteogeneiosus Valenciennesi* Blkr.
- 108* *Ketengus typus* Blkr.
- 109* *Plotosus albilabris* Val.
- 110* » *anguillaris* Lac.
- 111 » *canius* Buch.
- 112* *Carassius auratus* Nilss. (monstr.).
- 113 *Belone caudimacula* Cuv.
- 114* » *gigantea* T. Schl.
- 115 *Hemiramphus Dussumieri* Val.
- 116 *Dussumieria elopoides* Blkr.
- 117 *Saurus myops* CV.
- 118 *Saurida tumbil* Val.
- 119 *Harpodon ophiodon* Les.
- 120* *Chirocentrus hypselosoma* Blkr.
- 121* *Pellona ditchoa* Val.
- 122 » *Russelli* Blkr.
- 123* *Sardinella brachysoma* Blkr.
- 124 *Rogenia argyrotaenia* Blkr.
- 125 *Spratella kowala* Blkr.
- 126 » *tembang* Blkr.
- 127* *Engraulis Brownii* Val.
- 128* » *mystacoides* Blkr.
- 129 » *setirostris* Val.
- 130* » *taty* Val.
- 131* *Coilia Dussumieri* Val.
- 132 *Chatoessus selangkat* Blkr.

Van deze 132 soorten zijn 74, de met een gemerkte *, nieuw voor de kennis der plaatselijke fauna van Muntok, terwijl nog niet van Banka bekend waren 33 soorten t. w. *Trygon walga* MH., *Pteroplatea micrurus* MH., *Ostracion nasus* Bl., *Aesopia zebra* Kp, *Arelia potous* Kp, *Julis* (*Halichoeres*) *Hoevenii* Blkr, *Cheilinus decacanthus* Blkr, *Myriodon scorpaenoides* Bris., *Serranus pardalis* Blkr, *Heterognathodon Hellmuthi* Blkr, *Pristipoma theraon* Blkr, *Lobotes erate* CV., *Synanceia elongata* CV., *Apogon mono-*

chrous Blkr, Apogonichthys glaga Blkr, Ambassis Kopsi Blkr, Polynemus sextarius Bl., Stromateus niger Bl., Chorinemus toloo CV., Leioglossus carangoides Blkr, Platycephalus Bosschei Blkr, Uranoscopus asper T. Schl., Eleotriodes muralis Blkr, Ketengus typus Blkr, Plotosus albilabris CV., Carassius auratus Nilss., Belone gigantea T. Schl., Chirocentrus hypselosoma Blkr, Sardinella brachysoma Blkr, Pellona ditchoa CV., Engraulis mystacoides Blkr, Engraulis taty CV. en Coilia Dussumieri CV. — Het aantal thans van Banka bekende soorten wordt hierdoor gebragt tot 519. Twee der bovengenoemde soorten, Platycephalus Bosschei en Uranoscopus asper, zijn bovendien nieuw voor de kennis der fauna van den Indischen archipel en Platycephalus Bosschei tevens nieuw voor de wetenschap. Ik laat de beschrijving dezer soort hier volgen.

Platycephalus Bosschei Blkr.

Platyceph. corpore elongato depresso, altitudine 10 ad 11, latitudine maxima $5\frac{4}{5}$ ad 6 in ejus longitudine; capite valde depresso 4 circiter in longitudine corporis; latitudine capitis $1\frac{3}{5}$ fere in ejus longitudine; oculis oblongis diametro $5\frac{1}{2}$ ad $5\frac{2}{3}$ in longitudine capitis, plus diametro $\frac{1}{2}$ distantibus; rostro absque maxillis oculo minus duplo longiore, multo latiore quam longo; spinis toto capite humillimis cristaeformibus, utroque latere vertice 3 vel 4, orbita 2, nasali nulla, suborbitali anteriore nulla, crista suborbitali 1 vel nulla, praeoperculo 2 superiore inferiore paulo longiore, operculo 2, radiis branchiostegis nulla, crista suprascapulari 2, scapulari nulla; orbitis cirris nullis; naribus brevitudinatis; maxilla superiore maxilla inferiore brevior vix ante oculum vel sub oculi margine anteriore desinente; dentibus maxillis pluriseriatis parvis, vomerinis parvis in thurmas 2 oblongas, palatinis parvis utroque latere in vittam elongatam gracilem dispo-

sitis; vertice, regione interoculari, rostro regioneque suboculari cute glandulosa vestita; operculo regioneque postoculari squamosis; squamis lateribus 90 p. m. in serie longitudinali, caudalibus iis corpore antice paullo majoribus; linea laterali spinulis nullis armata; pinna dorsali spinosa pinna dorsali radiosa et corpore altiore; pinnis pectoralibus oblique rotundatis $7\frac{2}{3}$ ad $7\frac{1}{4}$, ventralibus acutis $5\frac{1}{2}$ ad 5 et paulo, caudali integra convexa 6 ad 6 fere in longitudine corporis; anali dorsali radiosa humiliore; corpore superne viridi-roseo ocellis et maculis polygonis margaritaceis et profunde olivaceis inaequalibus confertis pulcherrime variegato-marmorato, inferne roseo-margaritaceo; iride flava superne olivaceo et margaritaceo variegata; pinnis radiis aurantiacis, membrana roseo-hyalinis, dorsalibus spinis et radiis fuscescente, membrana flavo variegatis; pectoralibus et ventralibus flavescente marmoratis et radiis parce fusco punctatis; anali immaculata; caudali flavescente marmorata radiis parce fuscescente variegata, superne postice macula magna nigra et inferne tota latissime nigro marginata.

B. 7. D. 1—8— $1/11$ vel $1/12$. P. 1 simpl. + 11 fiss. + 7 vel 8 simpl. V. $1/5$. A. 12 vel 15. C. $1/10/1$ vel $1/8/1$ et lat. brev.

Hab. Muntok, in mari.

Longitudo 2 speciminum 255^{mm} et 264^{mm}.

Var. capite corporeque superne maculis sparsis rotundis et irregularibus fuscis.

Longitudo speciminis unici 255^{mm}.

Aanm. De hier beschrevene soort is na verwant aan *Platycephalus laevigatus* CV. wegens het weinig uitkomende der doornen van den kop, welke meer beenige kammen dan eigenlijke doornen zijn. Zij verschilt echter van de genoemde soort door betrekkelijk korteren bovensten preoperceldoorn, bijzonderheden der kleurteekening van ligchaam en staartvin en eenigzins andere formule der vinstralen. Ik draag de soort op aan haren toezender, den heer J. F.

R. S. Van den Bossche, Resident van Banka, Ridder der beide Nederlandsche orden.

Batavia November 1859.

Bleeker, P. 1860. "Tiende bijdrage tot de kennis der vischfauna van Banka." *Natuurkundig tijdschrift voor Nederlandsch Indië* 21, 135–142.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/47995>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/7270>

Holding Institution

New York Botanical Garden, LuEsther T. Mertz Library

Sponsored by

The LuEsther T Mertz Library, the New York Botanical Garden

Copyright & Reuse

Copyright Status: Public domain. The BHL considers that this work is no longer under copyright protection.

Rights: <https://www.biodiversitylibrary.org/permissions/>

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.